

**Mesura de govern per promoure el Programa
d'Acció per a la Promoció de l'Envelliment
Actiu de les Persones Grans del *Districte de
Gràcia* 2013-2015**

Í N D E X

- » **1. Antecedents**
- » **2. Presentació de la Mesura de Govern**
- » **3. Les persones grans del Districte de Gràcia**
- » **4. El PAM i el PAD del Districte de Gràcia**
- » **5. Eixos estratègics, objectius operatius i accions 2013-2015**
- » **6. Avaluació**

» 1. Antecedents

» 1. Antecedents

La Unió Europea va declarar l'any 2012 com l'Any Europeu de l'Envelliment Actiu i de la Solidaritat entre Generacions, amb l'objectiu de donar resposta a l'intens procés d'envelliment de la població de la UE. S'estima que a partir de 2012, la població europea en edat de treballar començarà a disminuir, mentre que la població major de 60 anys seguirà augmentant en prop de dos milions de persones l'any. La pressió més forta s'espera que passi en el període 2015-2035, quan la generació del baby-boom entri a formar part de la població jubilada. Aquest sobreenvelliment de la població es deu a l'efecte combinat de l'espectacular increment de l'esperança de vida de la població (3 anys de mitja per dècada) i als baixos índexs de natalitat registrats a Europa.

Aquesta realitat implica reptes, però també oportunitats en l'àmbit de la convivència, la integració i el benestar social a la UE. Els principals reptes es plategen per a la sostenibilitat de les finances públiques, en particular el finançament de l'assistència sanitària i les pensions, amb el risc de debilitar la solidaritat entre les generacions i en el sí de les famílies. Però també grans oportunitats per la important contribució real i potencial que la gent gran pot aportar a la societat.

L'Any Europeu de Envelliment Actiu va estar programat com un marc per a la sensibilització, per a la identificació i difusió de bones pràctiques i, sobretot, per fomentar polítiques de promoció de l'envelliment actiu i de solidaritat entre generacions entre els seus estats membres i els diferents nivells de governs locals, en col·laboració amb els diferents agents socials i de la societat civil.

Als anys 90, l'Organització Mundial de la Salut va substituir el concepte d'envelliment saludable i va adoptar el més ampli d'envelliment actiu amb la intenció d'incorporar els diversos factors que, juntament amb l'atenció sanitària, incideixen en el procés d'envellir, definint-lo així:

“Envelliment actiu és el procés d'optimitzar oportunitats per al benestar físic, psíquic i mental a tot el decurs de la vida, per tal d'estendre l'expectativa de vida, la productivitat i la qualitat de vida en l'edat avançada”.

L'envelliment és doncs un procés, no un estat, i per tant, no comença en el moment en què per edat cronològica s'entra en el grup de persones grans, a l'Estat Espanyol als 65 anys. Aquest procés d'envelliment té lloc al llarg de tota la vida, comença físicament en edats molt primerenques i té a veure amb la nostra història de vida. Així, podem afirmar que, envellim segons hem viscut, i la pròpia persona esdevé el principal agent de canvi en funció de la seva trajectòria vital i les seves actituds personals. D'aquí rau la importància de sensibilitzar al conjunt de la població.

D'altra banda, el terme actiu no es refereix sols a la capacitat d'estar físicament actiu, sinó, principalment, a la participació en la vida econòmica, política, social, cultural i cívica per part de les persones grans.

L'envelliment actiu tracta d'ampliar l'esperança de vida amb bona qualitat per a totes les persones a mesura que envelleixen en base a tres eixos:

- La participació de les persones grans, clau en el desenvolupament humà orientat a un exercici socialment compromès, actiu i responsable de la ciutadania.
- El foment de la salut i del seu benestar social, material i emocional, com a requisit clau de la qualitat de vida al llarg del procés d'envelliment i en situacions de dependència, mitjançant la provisió de serveis.

- La creació d'entorns físics, comunitaris i socials, que garanteixin una vida quotidiana digna i segura.

L'envelliment actiu proposa que les persones envelleixen no només a base de tenir cura d'elles mateixes, sinó que sosté que les persones envelleixen bé, en la mesura que participen i contribueixen a la societat. Aquest concepte també és vàlid per a les persones grans jubilades, les malaltes o les que viuen en situació de discapacitat, en tant que poden seguir contribuint activament amb les seves famílies, comunitats i nacions. D'aquesta manera entrem en el concepte de la solidaritat entre generacions, com a un principi important de l'envelliment actiu.

Així doncs, promoure polítiques d'envelliment actiu, és promoure polítiques de prevenció i de promoció de l'autonomia de les persones grans tot canviant una concepció encara molt arrelada segons la qual envellir implica passivitat i dependència per posar en valor les contribucions que la gent gran aporta a la societat. Aquestes aportacions contribuiran a millorar la solidaritat entre generacions i faran possible un major nombre d'interaccions i de relacions positives que permetin eliminar algunes barreres que ara com ara impedeixen que la nostra societat sigui realment per a tots i per a totes les edats.

Els paradigmes d'envelliment actiu posen l'accent en l'autonomia, els drets socials, la solidaritat entre generacions i la vinculació relacional de la gent gran.

És per tot això que la Comissió de Qualitat de Vida, Igualtat, Joventut i Esports de **l'Ajuntament de Barcelona**, el **17 de gener de 2012**, va aprovar la **Mesura de govern per l'adhesió de la ciutat de Barcelona a la celebració de l'Any Europeu de l'Envelliment Actiu i de la Solidaritat entre Generacions 2012**, la finalitat de la qual va ser refermar el compromís de l'Ajuntament de Barcelona per a la construcció d'una ciutat per a totes les edats i amiga de la gent gran, i adreçar-se a la ciutadania de Barcelona, des dels més petits als més grans, així com al conjunt d'entitats, institucions, organitzacions professionals, per tal de:

- Sensibilitzar al conjunt de la ciutadania, sobre la importància de la prevenció i la promoció de l'envelliment (planificar aquest procés d'envelliment).
- Difondre i posar en valor les bones pràctiques d'envelliment actiu desenvolupades ja a Barcelona, i impulsar noves accions que contribueixin a avançar en aquest objectiu compartit.
- Reconèixer la gran contribució de les persones grans en el benestar de la comunitat, en l'entorn familiar i en el conjunt de la societat barcelonina.
- Promoure i impulsar la necessària solidaritat entre generacions per afavorir la cohesió social.

El Districte de Gràcia, s'ha implicat a fons amb la commemoració de l'Any de l'Envelliment Actiu i Saludable, impulsant nous projectes i consolidant els existents des de la visibilització i la difusió, i amb la participació de les diferents entitats, espais i casals de gent gran.

Fruit de les accions dutes a terme durant aquest any, s'han pogut incorporar al PAD de Districte 2012-2015 nous objectius i projectes per un envelliment actiu i saludable de les persones grans a Gràcia.

» 2. Presentació de la Mesura de Govern

» 2. Presentació de la Mesura de Govern

L'any 2012, en motiu de la celebració de l'Any Europeu 2012 de l'Envel·liment Actiu i la Solidaritat entre Generacions, ha brindat una gran oportunitat per recordar al conjunt de la societat quan important és la participació social de les persones grans, així com la promoció de la seva salut i la garantia de la seva seguretat.

La promoció de l'envel·liment actiu fa temps que és un eix estratègic en la definició dels equipaments municipals de gent gran de la ciutat. El 2 de febrer de 2007, es va presentar al Plenari Municipal la **Mesura de govern del Pla de millora de casals i espais municipals de gent gran** amb la qual s'avançava i es descrivien les condicions perquè aquests equipaments de gent gran donessin resposta a les necessitats de les persones grans d'aquell moment i s'acabessin convertint en equipaments d'excel·lència pel foment de l'envel·liment actiu de les persones grans.

Amb l'Any Europeu 2012 de l'Envel·liment Actiu i la Solidaritat entre Generacions s'han posat en valor els casals i espais municipals de gent gran que estan en Pla de Millora, i es valora que cal continuar promovent equipaments de gent gran en aquesta línia, alhora que també cal adaptar i posar al dia aquells aspectes del Pla de Millora que siguin necessaris.

L'Ajuntament de Barcelona vol mantenir el seu compromís amb les persones grans més enllà d'aquesta fita. És més, aspira a sensibilitzar la ciutadania, els moviments associatius i la resta d'agents socials i econòmics de la ciutat per fer front als reptes de l'envel·liment d'una forma positiva i solidària.

És per tot això que està justificat i és una excel·lent ocasió que cada districte de la ciutat promogui un **Programa d'Accions per a la Promoció de l'Envel·liment Actiu de les Persones**

Grans 2013-2015. Per fer-ho els districtes han compartit el mateix marc conceptual i estratègic, esperant que això facilitarà l'aprofitament dels recursos municipals i la comunicació institucional. Alhora, la identificació de les accions s'ha realitzat de forma autònoma a cada districte en funció de les seves necessitats i oportunitats específiques. No obstant això, el treball col·laboratiu entre els districtes ha permès incloure diverses accions comunes.

Aquest programa d'accions del Districte de Gràcia té com a missió contribuir a la promoció de l'envelliment actiu de les persones grans que viuen a Barcelona mitjançant la planificació i la coordinació de les activitats i serveis en aquest àmbit dins del període 2013-2015. La seva visió és que Barcelona esdevingui una ciutat més amigable per a totes les edats en l'any 2015, on l'Ajuntament ha assumit el lideratge institucional d'aquest procés de transformació social i urbana, amb la col·laboració activa de les persones grans i de la resta de la ciutadania.

Les propostes d'accions s'estructuren en sis eixos estratègics que agrupen els principals àmbits d'intervenció del districte en matèria de polítiques de gent gran: La difusió de l'envelliment actiu entre la ciutadania; la promoció de la participació social de les persones grans a la ciutat; la dinamització d'espais de desenvolupament personal al llarg de l'envelliment; la promoció de la salut de les persones mentre aquestes envelleixen; la protecció de la seguretat, la dignitat i l'autonomia de les persones grans; i, la gestió de la qualitat dels casals i espais de gent gran municipals. La formulació dels diferents objectius operatius i accions concretes tenen en compte els següents valors d'intervenció social:

- Autonomia personal. Respectem el dret de les persones a prendre decisions sobre les qüestions que afecten a la seva vida segons les pròpies preferències.
- Diversitat social. Reconeixem que les persones grans com a col·lectiu presenten una gran heterogeneïtat, el que comporta dissenyar instruments diferents, especialment en les estratègies de comunicació, que avancin cap a la intervenció individualitzada.

- Igualtat de gènere. Tenim present la perspectiva de gènere en el disseny i posada en marxa de totes les accions com a garantia de que homes i dones poden exercitar els mateixos drets i oportunitats.
- Cohesió intergeneracional. Valorem la cohesió entre generacions com un factor clau en el desenvolupament social que ha de ser propiciat per les polítiques d'envelliment actiu, sense menysteniment de les intervencions específiques per a les persones grans.
- Participació social. Defensem la incorporació de la participació social al disseny i posada en marxa de la intervenció pública com a estratègia eficaç per millorar els seus resultats i reforçar la seva legitimitat.

Amb aquestes directrius el Districte de Gràcia estableix el seu propi full de ruta per la millora continua dels casals i espais municipals i programes de gent gran i per promoure l'envelliment actiu de les persones grans en els propers anys dins del compromís que ha assumit Barcelona per ser una ciutat amigable per a totes les edats.

A partir de les **línies estratègiques** de la Difusió de l'envelliment actiu entre la ciutadania; la promoció de la participació social de les persones grans a la ciutat; la dinamització d'espais de desenvolupament personal al llarg de l'envelliment; la promoció de la salut de les persones mentre aquestes envelleixen; la protecció de la seguretat, la dignitat i l'autonomia de les persones grans i la gestió de la qualitat dels casals i espais de gent gran municipals, es desenvolupen **19 objectius estratègics i 50 accions** a dur a terme als barris de Gràcia fins al 2015.

»3. Les persones grans del Districte de Gràcia

»3. Les persones grans del Districte de Gràcia

Indicadors demogràfics

Població de Gràcia per barris per grans grups d'edat. Números absoluts

Barri	Població total	Població de 0-14	Població 15-24	Població 25-64	Població 65 i més
Vallcarca i els Penitents	15.396	2.030	1.275	8.658	3.433
El Coll	7.296	963	628	4.325	1.380
La Salut	13.199	1.522	1.184	7.509	2.984
Vila de Gràcia	51.037	5.334	3.732	31.752	10.219
Camp d'en Grassot - Gràcia Nova	34.497	3.897	2.877	20.064	7.659
Desconegut	5	0	1	3	1
Total Gràcia	121.430	13.746	9.697	72.311	25.676
Total Barcelona	1.615.985	198.391	144.105	936.598	336.891

Origen: Departament d'Estadística Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 30 de juny 2011. Ajuntament de Barcelona.

Població de Gràcia per barris per grans grups d'edat. Percentatges

Barri	Població total	Població de 0-14	Població 15-24	Població 25-64	Població 65 i més
Vallcarca i els Penitents	100	13,2	8,3	56,2	22,3
El Coll	100	13,2	8,6	59,3	18,9
La Salut	100	11,5	9	56,9	22,6
Vila de Gràcia	100	10,5	7,3	62,2	20
Camp d'en Grassot - Gràcia Nova	100	11,1	9	58,7	21,2
Desconegut	7,6	7	6,8	7,8	7,7
Total Gràcia	100	11,3	8	59,5	21,1
Total Barcelona	100	12,3	8,9	58	20,8

Origen: Departament d'Estadística Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 30 de juny 2011. Ajuntament de Barcelona.

La població de més de 65 anys a Gràcia, és de 25.676 habitants, que representa un 21,1 % respecte al total de la població. Aquesta proporció és relativament superior a la de la ciutat, que se situa en un 20,8 %

Els barris que encapçalen aquesta proporció, respecte a les altres franges d'edat, són els de La Salut, Vallcarca i els Penitents i Camp d'en Grassot – Gràcia Nova.

Evolució d'indicadors de la població del districte. 1991-2011
Gràcia

Indicadors	1991	2001	2011
TOTAL POBLACIÓ	128.608	114.398	121.430
INDICADORS DE TOTA LA POBLACIÓ			
% població infantil (0-14 anys)	13,3	10,6	11,3
% població jove (15-24 anys)	14,2	10,6	8
% població adulta jove (25-39 anys)	21	24	27,4
% població adulta gran (40-64 anys)	31	31,7	32,1
% gent gran (65 anys i més)	20,4	23	21,1
% població que viu sola	8,4	12,9	15,6
% població nascuda a Catalunya	73,2	72,2	64,5
% població nascuda a la resta d'Espanya	23,4	19,9	15,9
% població nascuda a l'estranger	3,4	7,9	19,6
% població nacionalitat estrangera	1,5	5,7	15,7
Índex d'envelliment	153,6	216,8	186,8
Edat mitjana de la població (anys)	42	45	44

Origen: Índex d'envelliment = (població de 65 anys i més / població de 0-14 anys) * 100

Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

Font: Padró Municipal d'Habitants 1991

Cens de Població i Habitatges 2001. Instituto Nacional de Estadística. Institut d'Estadística de Catalunya.
2011 lectura del Padró Municipal d'Habitants a 30 de juny

La població a Gràcia, ha disminuït sensiblement en els darrers vint anys, amb un notable increment del percentatge de gent gran (del 20,4 % al 21,1%) i que serà més plausible en els propers anys.

Densitat de població (hab/ha). Any 2011

Barri	Població	Superfície (ha)	Densitat (hab/ha)	Densitat neta (hab/ha)
Vallcarca i els Penitents	15.417	121	128	328
El Coll	7.303	36	204	589
La Salut	13.154	64	204	678
Vila de Gràcia	51.228	133	386	613
Camp d'en Grassot - Gràcia Nova	34.438	65	530	895
Total Gràcia	121.540	419	290,4	620,6
Total Barcelona	1.615.448	10.216	158	627

Origen: Departament d'Estadística Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 30 de juny 2011.
Ajuntament de Barcelona.

La densitat de població a Gràcia és de 620,6 hab/ha. Lleugerament inferior a la mitja de la ciutat, que se situa en 627 hab./ha.

Taxa d'envelliment i taxa de sobreenvelliment¹

Barri	Taxa d'envelliment			Taxa de sobreenvelliment		
	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total
Vallcarca i els Penitents	25,4	18,7	22,3	56,7	49,7	54,0
El Coll	21,7	15,9	18,9	48,6	44,6	47,0
La Salut	26,0	18,6	22,6	56,4	47,1	52,9
Vila de Gràcia	24,1	15,2	20,0	65,4	53,5	61,2
Camp d'en Grassot - Gràcia Nova	25,2	18,7	22,2	58,2	48,7	54,5
Total Gràcia	24,6	17,1	21,1	60,2	50,2	56,5
Total Barcelona	24,1	17,3	20,8	58,8	49,9	55,3

Origen: Departament d'Estadística Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 30 de juny 2011. Ajuntament de Barcelona.

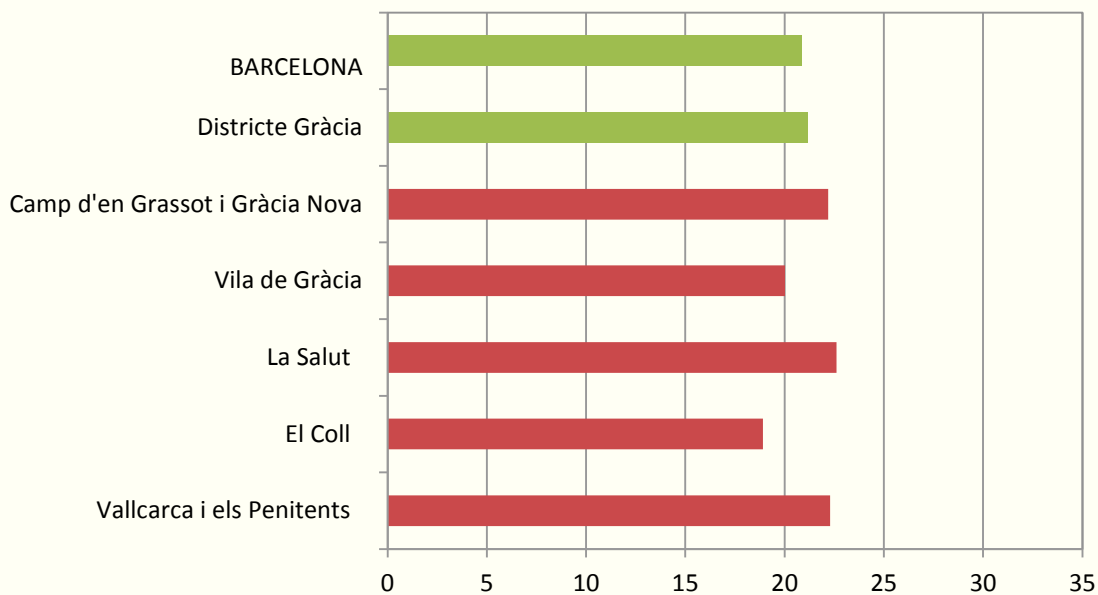
La taxa d'envelliment de Gràcia és d'un 21,1 %, mentre que la de Barcelona se situa en el 20,8%. La taxa de sobreenvelliment és del 56,5%, també per sobre de la de Barcelona, que se situa en el 55,3 %.

El barri que presenta una taxa més alta d'envelliment és el de La Salut, amb un 22,6 %, mentre que la taxa de sobreenvelliment sobresurt al barri de la Vila de Gràcia.

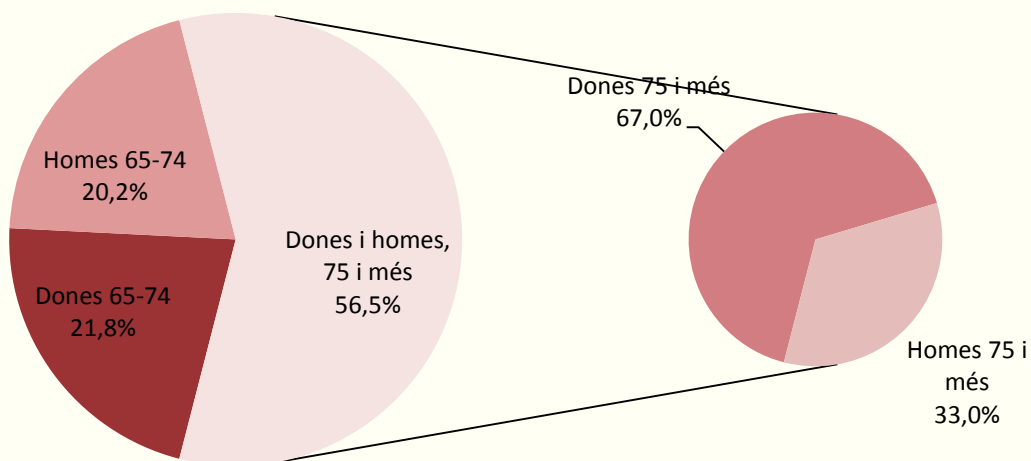
¹ **Taxa d'envelliment:** Proporció (en %) de persones de 65 i més anys respecte la població total. Clau interpretativa: quan més gran és la taxa, major influència demogràfica de les persones grans en el municipi.

Taxa de sobreenvelliment: Proporció (en %) de persones de 75 i més anys respecte la població de 65 i més anys. Clau interpretativa: quan més gran és la taxa, major necessitat de serveis d'atenció a les persones amb dependència a la comunitat i/o al domicili.

Taxa d'envelliment (en %). Dones i homes.

Persones grans segons grups d'edat i sexe

La diferència entre homes i dones és també ostensible, tant en el grup d'edat entre 65 i 74 (21,8% de dones front 20,2% d'homes) i encara més en el del grup de 75 anys i més, en el que les dones representen un 67% front els homes, que representen un 33 %.

Indicadors socials i de promoció

Barri	Cobertura ATDOM 75 anys o més			Vacunació grip 60 anys o més		
	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total
Total Gràcia	8,02	10,61	9,74	52,35	52,17	52,28
Total Barcelona	7,6	12,36	10,62	47,39	47,5	47,44

Segons fonts de la Direcció Territorial de Serveis Socials, la cobertura del Servei d'Atenció a Domicili és del **6,3%** (sobre la població de 65 i més anys), i del **9,74 %** (sobre població de 75 i més anys).

La cobertura del Servei d'Alarma Telefònica és de **30,12%** (sobre la població de 75 i més anys).

Les vacunacions de grip de 60 anys o més a Gràcia són del **52,28 %**.

El nombre **d'habitatges amb serveis** al Districte de Gràcia és de 32 habitatges.

El nombre de places del **servei d'àpats en companyia** és de 80 en els espais del Centre Cívic de El Coll, Centre Cívic la Sedeta i Memory Coll a la Vila de Gràcia.

El nombre **d'activitats de dinamització i promoció social** de gent gran realitzades en **equipaments** al Districte de Gràcia en l'any 2012 ha estat de 506.

El nombre **d'activitats de dinamització i promoció social de gent gran** realitzades a **l'espai públic** al Districte de Gràcia durant el 2012 ha estat de 118.

El nombre **d'usuaris d'activitats** de dinamització i promoció social de gent gran al Districte de Gràcia durant el 2012 ha estat de 17.654.

El nombre de **socis de les entitats de gent gran** a Gràcia és de 5.144 per sones durant el 2012.

El nombre de **voluntaris a les entitats**, juntes gestores i comissions de treball és de 83 persones durant el 2012.

Les dades del projecte RADARS a Gràcia el gener de 2013, són les següents.

Barri	Camp d'en Grassot	Vilade Gràcia	El Coll	La Salut
Taula d'entitats i serveis <i>(origen i data d'inici)</i>	Febrer 2009	Febrer 2009	El Coll	La Salut
Taula d'entitats i serveis <i>(número d'entitats)</i>	20	20	Novembre 2011	(*) PDC La Salut 2010
Porta a Porta Usuaris i Radars Veïnals <i>(data d'inici i entitat responsable)</i>	Maig 2008 Creu Roja	Maig 2008 Creu Roja	16	Per definir
Plataforma Seguiment Usuaris <i>(data d'inici i entitat responsable)</i>	Octubre 2008 Creu Roja	Octubre 2008 Creu Roja	Febrer 2012 Amics de la Gent Gran	Per definir 2013
Plataforma Seguiment Usuaris <i>(número d'usuaris)</i>	158	57	Novembre 2012 Amics GG	Per definir 2013
Espai Valoració SS <i>(número d'usuaris valorats)</i>	59	10	8	-
Radars Veïnals <i>(número)</i>	175	75	5	Per implementar
Radars Comercials <i>(número)</i>	15	-	23	-
Sensibilització i dinamització dels Radars Veïnals i Comercials <i>(data d'inici)</i>	Maig 2011 Taula d'entitats i serveis	Maig 2011 Taula d'entitats i serveis	30	-
Taula d'entitats i serveis <i>(origen i data d'inici)</i>	Febrer 2009	Febrer 2009	Febrer 2012 Amics de la Gent Gran	Per definir

La relació d'entitats que hi participen és la següent:

Camp d'en Grassot i Vila de Gràcia

1. Amics de la Gent Gran
2. AMPA Institut La Sedeta
3. Associació Amics i Amigues La Sedeta
4. Associació de Pensionistes i Jubilats La Sedeta
5. Associació de Veïns i Amics del Passeig de Sant Joan
6. Associació de Comerciants Nova Travessera
7. Biblioteca Vila de Gràcia
8. CAP Pare Claret
9. Casal d'Avis Siracusa
10. Centre Cívic La Sedeta
11. Creu Roja
12. Fundació Claror
13. Fundació Nostra Senyora dels Àngels
14. Obra Social Cor de Maria
15. Parròquia Cor de Maria
16. Parròquia Sant Tomàs
17. Serveis Socials Gràcia Sud
18. Unió Catalana de Sèniors
19. Serveis Territorials Dte. Gràcia
20. Serveis a les Persones Dte. Gràcia

El Coll

1. Amics de la Gent Gran
2. Associació de Comerciants del Coll
3. Associació de Veïns Coll-Vallcarca
4. Banc d'Aliments

5. Biblioteca Jaume Fuster
6. Biblioteca Penitents
7. Cap Coll-Vallcarca
8. CEIP Montseny
9. Centre Cívic El Coll – La Bruguera
10. Centre de Serveis Socials Nord
11. Centre d'Estudis del Coll
12. Coral Mare de Déu del Coll
13. Grup de Dones del Coll. Dones Comunicadores
14. Parròquia Mare de Déu del Coll
15. Residència Mullerat
16. Tècnic de Barri El Coll

Relació d'entitats que participen en el Consell Assessor de la Gent Gran de Gràcia:

1. Amics de la Gent Gran
2. Associació de Pensionistes i Jubilats La Sedeta (Centre Cívic la Sedeta)
3. Associació de Pensionistes i Jubilats Pau Casals (Casal de barri Cardener)
4. Associació de Gent Gran de Gràcia Germanor (Casal d'avis Siracusa)
5. Associació del Casal d'avis Montmany
6. Espai de Gent Gran La Violeta
7. Associació del Casal de Gent Gran de Penitents
8. Casal de barri La Miranda
9. Cercle La Salle
10. Espai de Gent Gran del Centre Cívic del Coll
11. Lliga Reumatològica Catalana
12. Unió Catalana de Sèniors
13. Consellers de Districte dels Grups municipals

UBICACIÓ D'EQUIPAMENTS PER A LA GENT GRAN GRÀCIA

- Casals i espais municipals de gent gran
- Casals de gent gran de la Generalitat de Catalunya
- Espais de la Fundació "la Caixa"

Casals i espais municipals de gent gran

- 1. Casal de Gent Gran Montmany**
C/ Montmany, 45
08012 Barcelona
93 285 04 74
casalmontmany@yahoo.es
- 2. Casal de Gent Gran Penitents**
Pg. Vall d'Hebron, 76-78
08023 Barcelona
93 212 60 62
casalpenitents@gmail.com
- 3. Espai de Gent Gran La Violeta**
C/ Maspons, 6
08012 Barcelona
93 706 08 81
gentgranlavioleta@gmail.com

- 4. Associació de Gent Gran Pau Casals - Casal de Barri Cardener**
C/ Cardener, 45
08024 Barcelona
93 210 08 03
aggpc@yahoo.es
- 5. Espai de Gent Gran del Centre Cívic del Coll**
C/ Aldea, 15-17
08023 Barcelona
93 256 28 77
ccelcoll@yahoo.es
- 6. Ass. de Jubilats i Pensionistes de la Sedeta. Centre Cívic La Sedeta**
C/ Sicília, 321, planta 2
08025 Barcelona
93 458 36 49
aspejusedeta@yahoo.es

Casals de gent gran de la Generalitat de Catalunya

- 7. Casal de Gent Gran de Gràcia**
C/ Siracusa, 23-27
93 210 30 02
08012 Barcelona

Espais de la Fundació "la Caixa"

- 8. Espai Sant Lluís**
C/ Sant Lluís, 80-82 Pb. i Alt
08024 Barcelona
93 210 28 40

»4. El PAM i el PAD del Districte de Gràcia

»4. El PAM i el PAD del Districte de Gràcia

Les persones i les famílies són els principals destinataris d'aquest Programa d'Actuació de Districte per al mandat 2012-2015, i per això els esforços aniran encaminats a millorar la qualitat de vida dels graciencs i graciencques, especialment d'aquells col·lectius més vulnerables, tot reforçant l'atenció social bàsica.

A continuació es refereixen aquelles línies, objectius i accions del PAD 2012-2015, en les que les persones grans són destinatàries d'una manera específica, o bé, de forma transversal.

Persones i famílies: "La ciutat preferida per viure amb seguretat, equitat i qualitat de vida"

- ü **Garantir l'accessibilitat, qualitat i equitat dels serveis. Assegurar uns serveis, en especial els socials, de qualitat i de plena satisfacció per al ciutadà. Promoure un accés just als serveis d'acord a les necessitats específiques dels destinataris (Objectiu del PAD 1.1.)**

Crear espais i programar accions de dinamització i promoció de la gent gran per millorar la qualitat d'un envelliment actiu:

- Portar a terme la Setmana de la Gent Gran de Gràcia.
- Promoure accions de dinamització en els diferents espais culturals i associatius del districte: càpsules d'alfabetització digital, aprendre a fer servir els mòbils, tallers de prevenció de pèrdua de memòria...
- Donar impuls a les accions de relació intergeneracional, tot fomentant espais compartits.
- Commemorar el Dia Internacional de la Gent Gran al Districte.
- Instal·lar dues àrees d'esport per gent gran en espais públics.

- Posada en funcionament i entrega de claus dels habitatges amb serveis del carrer Còrsega, 363 al 2013.

Fomentar la vida activa, la participació i el voluntariat amb la gent gran:

- Impulsar un projecte de reconeixement del voluntariat de les entitats de gent gran del districte.
- Impulsar una participació real i efectiva entre les diferents entitats de gent gran i persones a títol individual en el Consell Assessor de la Gent Gran a Gràcia.
- Ofertar espais de trobada pensant especialment en dones grans.
- Donar suport a les iniciatives socioculturals dels grups i entitats de gent gran dels barris.

ü *Prioritzar l'atenció als col·lectius socials més vulnerables i persones en situació de dependència. Vetllar especialment per al benestar dels col·lectius més vulnerables. (Objectiu del PAD 1.2.)*

Consolidar i ampliar el projecte Radars:

- Ampliar i donar continuïtat al projecte Radars al barri de Camp d'en Grassot- Gràcia Nova.
- Consolidar el projecte Radars al barri del Coll i Vila de Gràcia.
- Iniciar el projectes Radars a la Salut.

Reforçar els Serveis Socials:

- Augmentar l'abast del servei d'àpats en companyia incorporant un nou espai al barri del Coll.
- Impulsar la Taula del Tercer Sector al Districte.
- Incrementar l'abast dels serveis de teleassistència i d'ajut a domicili.

ü *Barcelona Salut. Promoure una ciutat saludable. Fomentar i promoure els hàbits de vida saludable, la promoció i la prevenció de la salut dels ciutadans i ciutadanes de Barcelona, garantir la protecció de la Salut Pública i fer que la salut estigui present de forma transversal a totes les polítiques de la ciutat. (Objectiu del PAD 1.5.)*

Impulsar la participació als serveis sanitaris del districte

- Facilitar els mecanismes per establir la relació entre els serveis sanitaris i els veïns i veïnes
- Garantir en el marc del Consell de Salut que els serveis sanitaris informin activament dels seus programes, serveis i activitats
- Promoure el Consell de Salut del Districte tot impulsant el treball transversal amb altres àrees del districte
- Promoure la participació al Consell de Salut d'entitats i associacions
- Impulsar conjuntament amb la resta d'Administracions implicades la posada en marxa del CAP de la Vila de Gràcia del carrer Còrsega, 363

Impulsar la salut comunitària com a eina per millorar la salut de la població del Districte

- Crear un mapa de totes les accions de salut comunitària que es desenvolupen al districte
- Promoure des del Consell de Salut noves accions de salut comunitària que complementin les existents, tot promovent el paper actiu de les entitats
- Difondre les activitats de salut comunitària entre la població del Districte

- ü **Potenciar la funció social de l'esport.** *Potenciar l'esport, el seu vessant educatiu i competitiu, sense oblidar el que representa per a la salut, per a la relació entre les persones i per a la cohesió. (Objectiu del PAD 1.6.)*

Impulsar programes de promoció esportiva com element de cohesió social:

- Impulsar nous programes de promoció esportiva especialment amb població amb risc de qualsevol tipus d'exclusió: gent gran, adolescents, persones amb discapacitat.

Fomentar la pràctica esportiva, l'ús dels equipaments esportius i la millora de la difusió de l'oferta:

- Millorar la difusió de tota l'oferta d'activitats físicoesportives que es portin a terme al districte
- Instal·lar dues àrees d'esport per gent gran en espais públics

- ü **Garantir la seguretat de les persones.** *Assegurar la tranquil·litat de les persones en l'espai públic, a les seves llars i arreu del territori del municipi de Barcelona, i promoure la conducta cívica. (Objectiu del PAD 1.7.)*

Fomentar l'ús racional de l'espai públic, el civisme i la convivència:

- Vetllar per la seguretat consolidant el model de policia de proximitat

- ü ***Promoure la igualtat entre homes i dones basada en el respecte i l'equitat. Impulsar polítiques transversals per aconseguir que la igualtat entre homes i dones sigui una realitat a la ciutat de Barcelona. (Objectiu del PAD 1.9)***

Promoure la participació i activitat de les dones grans com a eina contra l'exclusió social:

- Ofertar una programació d'activitats que s'ajusti a les necessitats i interessos de les dones grans del Districte.

2.- Entitats, associacions i agents esportius, socials i culturals. *“L'Ajuntament que coopera i participa amb el teixit social”.*

- ü ***Potenciar i ordenar els canals d'interacció real i efectiva entre l'Ajuntament i les diferents entitats, associacions i agents esportius, socials i culturals. Apropar a les diferents entitats, associacions i agents esportius, socials i culturals, les eines que facin possible una major participació, i traduir aquesta de forma efectiva dins l'acció política de l'Ajuntament. (Objectiu del PAD 2.1)***

Potenciar els canals de comunicació existents i crear noves eines per afavorir la comunicació amb la ciutadania:

- Nou Pla de comunicació de districte vers el teixit associatiu i la ciutadania.
- Impulsar un Pla de comunicació per un envelliment actiu i saludable de la gent gran de Gràcia.

- ü *Apostar per un model de ciutat basat en la cooperació, implicació i cor responsabilitat entre l'Ajuntament i els diferents agents socials. Establir una nova manera de relacionar-se entre l'Ajuntament i les associacions basada en la coparticipació, recolzament mutu, i el principi de subsidiarietat. (Objectiu del PAD 2.2.)*

Impulsar i donar suport als clubs i entitats esportives de Gràcia.

- Promoure l'activitat física de les persones grans a les instal·lacions esportives, associatives i entitats.

4.- Habitat Urbà "Barris productius a velocitat humana en el si d'una ciutat hiperconnectada i d'emissions zero".

- ü *Millorar la mobilitat urbana amb sostenibilitat i garantint les mateixes oportunitats d'accés a tota la ciutat. Fomentar un nou model de mobilitat d'equilibri entre els diferents mitjans de transport, i que dona prioritat a la seguretat i al vianant. (Objectiu del PAD 4.8.)*

Impulsar la nova urbanització i millora de carrers i places garantint una major accessibilitat i qualitat urbana.

- Millora permanent de l'accessibilitat i la mobilitat a l'espai públic.

Afavorir una mobilitat sostenible al Districte de Gràcia

- Treballar conjuntament amb TMB les propostes de millora del transport públic
- Estudiar millores en l'enllumenat públic conjuntament amb l'Àrea de Medi Ambient.

»5. Eixos estratègics, objectius operatius i accions 2013-2015

»5. Eixos estratègics, objectius operatius i accions 2013-2015

La difusió de l'envelliment actiu entre la ciutadania

---

1. Impulsar un Pla de Comunicació sobre l'envelliment actiu a Gràcia
  - 1.1. Realització d'una Campanya de difusió del missatge d'envelliment actiu
  - 1.2. Implementació d'un pla de comunicació donant a conèixer els equipaments, recursos i serveis del Districte
2. Difondre el portal web de la Guia de Serveis a la Gent Gran de Gràcia
  - 2.1. Realització de Sessions informatives als Casals
  - 2.2. Incorporació de la "càpsula informativa" als cursos i tallers d'informàtica
3. Oferir informació dels recursos i serveis als Casals i espais de Gent Gran, així com altres equipaments, entitats i comerços,
  - 3.1. Difusió de materials als Casals i espais

3.2. Divulgació als responsables dels equipaments i als diferents òrgans de participació.

La promoció de la participació social de les persones grans a la ciutat

---

4. Fomentar la participació de la gent gran en projectes de tipus social en col·laboració amb altres agents socials
  - 4.1. Realització d'una campanya per augmentar la col·laboració amb projectes comunitaris tipus RADARS.
  - 4.2. Realització d'una Campanya de difusió del projecte "Voluntaris de Salut" amb la Federació Catalana de Voluntariat i el Departament de Gent Gran.

5. Fomentar la participació de la gent gran en activitats de dinamització
  - 5.1. Celebració de la Setmana de la Gent Gran.
  - 5.2. Realització de una campanya per augmentar la participació i visibilització de les persones grans al calendari tradicional festiu de Gràcia
  - 5.3. Commemoració del dia Internacional de la Gent Gran.
  - 5.4. Realització de una campanya per augmentar la participació i visibilització de les persones grans en els programes culturals dels equipaments, dels barris i de les entitats.

6. Potenciar la participació de la gent gran en els òrgans de participació ciutadana formals
  - 6.1. Renovació dels membres del Consell Assessor de Gent Gran de Gràcia (CGGG) representants al Consell Assessor de Gent Gran de Ciutat (CAGG)
  - 6.2. Convocatòria al CGGG a nous agents del territori.
  - 6.3. Establiment de reciprocitat en la participació en els Consells de Barri i Sectorials de districte com el de Salut, Dona, Serveis Socials amb el de Gent Gran.

7. Impulsar el grup de dones grans del Consell de les Dones de Gràcia
  - 7.1. Consolidació del grup de treball de dones grans del Consell de les dones de Gràcia per abordar l'envelliment des d'una perspectiva de gènere.

La dinamització d'espais de desenvolupament personal al llarg de l'envelliment

---

8. Incrementar el nombre de persones voluntàries per compartir els seus coneixements amb altres
  - 8.1. Creació de comissions de treball de voluntaris al nou espai de La Violeta
  - 8.2. Difusió per l'increment del nombre de voluntaris de llengües i informàtica.
9. Continuar oferint espais de formació no formal a les persones grans
  - 9.1. Consolidació dels nous espais de tallers i formació no formal als casals, espais associatius i de gent gran per a les persones grans.
  - 9.2. Consolidació d'aquest servei a la Violeta
10. Fomentar l'ús de noves tecnologies de les persones grans en els equipaments municipals
  - 10.1. Dotació de mínims en les aules informàtiques dels espais de gent gran i centres cívics i casals de barri del Districte
  - 10.2. Seguiment del projecte d'aula informàtica de La Caixa al CB Cardener del Programa 3.0 de La Caixa (Activa la Ment, Històries de vida i Grans Lectors.
  - 10.3. Continuïtat del Servei de Préstec a domicili o centre residencial o tertúlies a domicili amb les biblioteques del Districte i en col·laboració amb el Consorci de Biblioteques de Barcelona (CBB).
11. Promoure projectes i experiències intergeneracionals al Districte.
  - 11.1. Consolidació del projecte "Aprèn a fer servir el teu mòbil"

- 11.2. Difusió de les experiències de projectes intergeneracionals: Punt de trobada a l'escola Virolai, Teixint Gràcia, etc.
- 11.3. Consolidació del projecte "Un Nadal per tothom" als barris del Nord.

La promoció de la salut de les persones mentre aquestes envelleixen

12. Promoure i incrementar les activitats físiques dirigides a les persones grans en equipaments i espais oberts del districte(parcs i places).

- 12.1. Increment del nombre de Tallers de Memòria als casals i espais municipals i realització de Tallers de Psicomotricitat i Tai-txi als casals, espais municipals i associatius i CAP Vallcarca- Sant Gervasi.
- 12.2. Realització de Passejades "Caminades terapèutiques" realitzades per la Unió Excursionista de Gràcia (U.E.C.) i el CAP Larrad
- 12.3. Ampliació del Programa "Activa't als parcs".
- 12.4. Consolidació de "L'Hort de Turull" i seguiment de l'Hort de l'Avi".
- 12.5. Posada en marxa de dos nous espais de *fitness* per a la gent gran: Camp d'en Grassot – Gràcia Nova i lloc a determinar.
- 12.6. Difusió dels recursos en salut comunitària per la gent gran.

13. Promoure i sensibilitzar a les persones grans perquè adoptin hàbits saludables amb col·laboració amb els agents de salut del districte

- 13.1. Realització de xerrades informatives als Casals, espais de gent gran i associatius, en temes de salut: Cicle de xerrades a partir del conveni del Col·legi Farmacèutics, Agència de Salut Pública i l'Ajuntament de Barcelona.
- 13.2. Realització de l'Aula de Salut de Lesseps

- 13.3. Realització d'un cicle de xerrades per l'envelliment actiu i saludable.
- 13.4. Impuls d'un projecte d'escola de salut per a la gent gran.

La protecció de la seguretat, la dignitat i l'autonomia de les persones grans

---

14. Generar accions que potenciïn una major autonomia de les persones grans

- 14.1. Ampliació i seguiment del projectes RADARS en els barris de Camp d'en Grassot-Gràcia Nova, Consolidació del projecte al barri del Coll i Inici a la Vila de Gràcia.
- 14.2. Difusió del servei d'habitatges amb serveis a Gràcia
- 14.3. Vinculació dels residents d'habitatges amb serveis a la dinàmica del territori
- 14.4. Implementació del projecte "Baixa'm al Carrer" de voluntariat perquè la gent gran que viu en domicilis amb dificultat d'accessibilitat puguin sortir al carrer.
- 14.5. Augment d'espais de trobada al carrer per a la gent gran.
- 14.6. Realització del programa CUIDA'T - Grup de Suport a cuidadors.
- 14.7. Implementació del projecte TEMPS PER TU – de suport a cuidadors.

15. Implicar els agents de promoció econòmica i els agents de seguretat en la protecció de la gent gran (comerç, guàrdia urbana, bombers...).

- 15.1. Realització de xerrades informatives als Casals en temes de seguretat i protecció civil a càrrec de Guàrdia Urbana i Mossos d'esquadra.
- 15.2. Consolidació de la participació del petit comerç com a radar comercial.

16. Consolidar el servei d'Àpats en companyia als barris del Coll, seguiment a la Vila de Gràcia i Camp d'en Grassot- Gràcia Nova

- 16.1 Difusió el servei d'Àpats en companyia als barris del Coll, Vila de Gràcia i Camp d'en Grassot- Gràcia Nova

La gestió de la qualitat dels casals i espais de gent gran municipals

---

- 17. Millorar les accions de suport al voluntariat en el marc dels casals, a les entitats en general.
  - 17.1. Acció de reconeixement del voluntariat dels casals i espais de Gent Gran anualment.
  - 17.2. Realització de tallers de formació específica en temes de resolució de conflictes, gestió, etc...

- 18. Millorar les instal·lacions i els equipaments de gent gran
  - 18.1. Realització d'un Pla dels equipaments del Districte de Gràcia que inclogui les necessitats de les persones grans.

- 19. Consolidar el model del Pla de Millora dels Casals al nou espai de la Violeta
  - 19.1. Consolidació del Model organitzatiu del Pla de Millora dels Casals al nou espai La Violeta

»6. Avaluació

El **Programa d'Accions per a la Promoció de l'Envel·liment Actiu de les Persones Grans del Districte de Gràcia 2013-2015** és la garantia de coherència i unitat d'acció de tot el desenvolupament programàtic per a la promoció de l'Envel·liment Actiu de les persones grans al territori.

L'avaluació es contempla com un seguiment continu dels corresponents objectius operatius i de les accions descrites, de tal manera que, quan finalitzi el programa al 2015, cada acció es pugui qualificar segons el seu grau de compliment, amb els ítems següents:

- *S'ha complert*

- *No s'ha complert*
- *S'ha complert en part*

Aquesta qualificació anirà acompanyada d'un breu comentari de justificació del corresponent grau de compliment.

L'avaluació del Programa d'Accions té en compte el procés següent:

Planificació – Programació – Execució – Avaluació – (ajustos) – Reprogramació

D'aquesta forma, de manera justificada, es podrà reprogramar algun objectiu o acció per tal d'aconseguir l'eficient implementació del eixos estratègics que s'han acordat.

En aquest sentit, l'avaluació és un procés continu que també es retroalimenta a partir de la detecció d'elements programàtics no previstos.

A la finalització del Programa d'Accions es realitzarà un informe d'avaluació que reculli:

- La justificació del grau de compliment de les accions
- Una valoració global del Programa d'Accions
- Noves propostes de futur que puguin sorgir

Gràcia, febrer de 2013
